

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส21101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง กลไกราคาและคุณภาพ

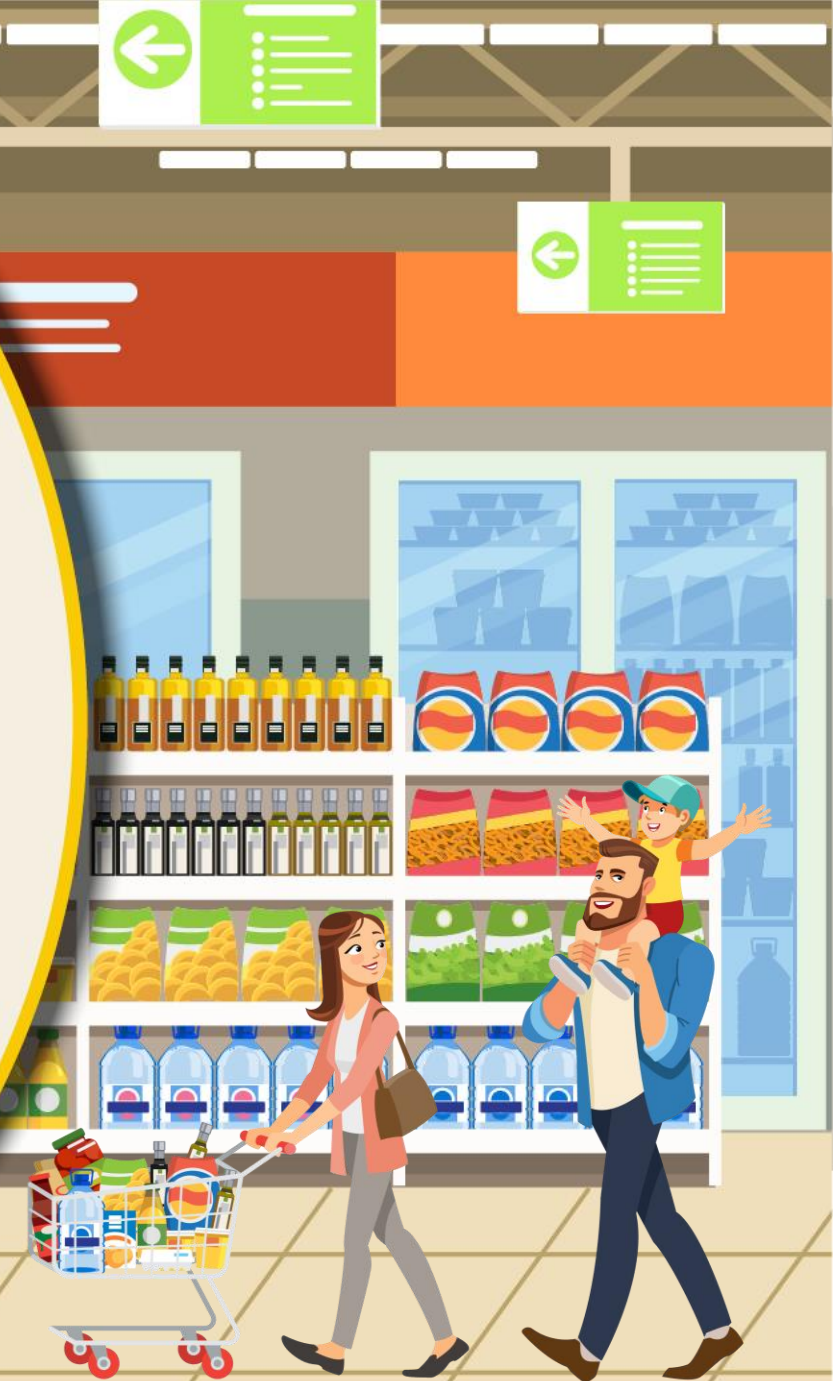
ครูผู้สอน

ครูอลงกรณ์

เดชะ

ครูวิจิต

ล้อยศ

กลไกราคาและดุลยภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านความรู้

1. นักเรียนอธิบายลักษณะของกลไกราคาได้
2. นักเรียนอธิบายค่านิยมของดุลยภาพของตลาดได้

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านทักษะกระบวนการ

1. นักเรียนประยุกต์เนื้อหาที่เรียนสร้างชิ้นงานได้
2. นักเรียนนำเสนอสินค้าที่ออกแบบได้

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านคุณลักษณะ

✓ คุณลักษณะเฉพาะ

นักเรียนตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการได้อย่างเหมาะสม

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านคุณลักษณะ

✓ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ช่วง

แล้วเธอจะเลือกอะไร

?

ที่มา: <https://cooking.kapook.com/view80363.html>

ขนมมาการอง
ราคา 100 บาท

ที่มา: <https://www.easycookingmenu.com/index.php/easycooking/>

ขนมต้ม
ราคา 40 บาท

นักเรียนจะเลือกซื้อขนม
ชนิดใด เพราะเหตุใด

นักเรียนมีหลักการอย่างไร

? ในการเลือกซื้อขนมทั้ง 2 ชนิดนี้

ราคาของขนม / รสนิยม / ความแปลกใหม่
เงินที่เรามีอยู่ / ความสะดวกสบาย
ในการไปซื้อขนม เป็นต้น

นักเรียนคิดว่าถ้าวันหนึ่งขนมแต่ละชนิดนี้
ขายไม่ได้ ผู้ขายจะทำอย่างไร

ลดราคาขนมชนิดนั้น (แต่ไม่ต่ำกว่าต้นทุน)
เพื่อให้ขนมชนิดนั้นขายได้

เมื่อผู้ผลิตต้องการขายสินค้าในราคาแพง
ส่วนผู้บริโภคก็อยากซื้อสินค้าในราคาถูก
แล้วจะทำอย่างไร.....

?

กลไกราคาและดุลยภาพ

กลไกราคา หมายถึง สภาวะการเปลี่ยนแปลงในระดับราคาสินค้าและบริการอันเกิดจากแรงผลักดันของอุปสงค์และอุปทาน เมื่อผู้ผลิตพยายามปรับปรุงการผลิตและบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าราคาสินค้าและบริการเป็นตัวแปรสำคัญในการกำหนดอุปสงค์และอุปทาน ตลอดจนเป็นกระบวนการปรับเปลี่ยนราคาให้เข้าสู่จุดดุลยภาพ เช่น เมื่อราคาสินค้าและบริการเพิ่มขึ้น โดยทั่วไปแล้วความต้องการซื้อหรืออุปสงค์ก็จะลดลง แต่อุปทานของสินค้าและบริการจะเพิ่มขึ้น

กลไกราคาจะพบได้ในทุกตลาด ยกเว้นตลาดแบบผูกขาด เพราะกลไกราคาจะเกิดได้เฉพาะตลาดที่มีการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจในลักษณะของตลาดเสรี หรือประเทศที่ใช้ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม หรือเสรีนิยม หรือระบบเศรษฐกิจแบบผสมเท่านั้น โดยระบบเศรษฐกิจเหล่านี้จะมีกลไกราคาเป็นตัวกำหนดว่าจะผลิตสินค้าปริมาณเท่าใดและราคาเท่าใด

การกำหนดราคาสินค้าและบริการในทางเศรษฐกิจ กำหนดไว้ ๒ วิธี คือ

ให้กลไกราคาเป็นเครื่องมือในการกำหนดราคาสินค้าและบริการ ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงไปตามแรงผลักดันของอุปสงค์และอุปทาน

รัฐบาลกำหนดราคาสินค้าและบริการด้วยการควบคุมและแทรกแซงราคาสินค้าและบริการ ด้วยวิธี กำหนดราคาเมื่อสินค้าจำเป็นขาดตลาดเพื่อช่วยเหลือผู้บริโภค การประกันราคาขั้นต่ำเพื่อช่วยเหลือผู้ผลิต การพยุงราคาสินค้าไม่ให้ตกต่ำมากเกินไปเพื่อช่วยเหลือผู้ผลิตหรือผู้ขายไม่ให้ขาดทุน

ดุลยภาพ

กลไกราคาทำงานโดยได้รับอิทธิพลจากทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค ซึ่งเราจะสังเกตเห็นได้ว่า ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง ถ้าปริมาณความต้องการหรือปริมาณอุปสงค์ต่อสินค้าในตลาดมีมากกว่าปริมาณสินค้าที่ผู้ผลิตจะยินดีขายให้ ราคาสินค้าก็จะมีแนวโน้มที่จะปรับตัวสูงขึ้นเนื่องจากการขาดแคลนของสินค้า แต่ถ้าปริมาณสินค้าที่ผู้ผลิตประสงค์จะขายให้ผู้บริโภคหรือปริมาณอุปทานของสินค้ามีมากกว่าปริมาณสินค้าที่ผู้บริโภคประสงค์จะซื้อ ราคาสินค้านั้นก็จะมีแนวโน้มลดลง เมื่อปริมาณอุปสงค์และปริมาณอุปทานเท่ากัน ราคาสินค้าจึงจะอยู่นิ่งหรือที่เรียกว่ามีเสถียรภาพไม่ปรับขึ้นลงอีก ยกเว้นว่าจะมีปัจจัยอื่น ๆ ที่ทำให้เกิดตลาดต้องเปลี่ยนแปลงไป ทำให้เกิดภาวะดุลยภาพเกิดขึ้น ซึ่งเป็นราคาที่ผู้บริโภครและผู้ผลิตพอใจที่จะซื้อและขายในระดับราคานี้

ใบความรู้

ราคาส้มในตลาดแห่งหนึ่ง
ในช่วงเทศกาลตรุษจีน

ราคาส้ม (บาท/กก.)	ปริมาณความ ต้องการซื้อ (กก.)	ปริมาณ เสนอขาย (กก.)
50	30	210
45	60	180
40	90	150
35	120	120
30	150	90
25	180	60
20	210	30

จากตาราง จะเห็นว่าปริมาณ
ความต้องการซื้อหรืออุปสงค์
เป็นไปตามกฎของอุปสงค์ คือ
ถ้าราคาถูกลงก็อยากที่จะซื้อ
มากขึ้น ถ้าราคาแพงขึ้น
ก็อยากที่จะซื้อน้อยลง

ราคาส้ม (บาท/กก.)	ปริมาณความ ต้องการซื้อ (กก.)	ปริมาณ เสนอขาย (กก.)
50	30	210
45	60	180
40	90	150
35	120	120
30	150	90
25	180	60
20	210	30

จากตาราง จะเห็นว่า
ปริมาณเสนอขายหรืออุปทาน
เป็นไปตามกฎของอุปทาน คือ
ถ้าราคาถูกลงก็อยากจะขาย
น้อยลงถ้าราคาแพงขึ้น
ก็อยากจะขายมากขึ้น

แล้วจะทำอย่างไรที่จะทำให้ผู้ซื้อ
และผู้ขายต่างยอมรับราคา
และปริมาณซื้อขายเดียวกัน

ราคาส้ม (บาท/กก.)	ปริมาณความ ต้องการซื้อ (กก.)	ปริมาณ เสนอขาย (กก.)
50	30	210
45	60	180
40	90	150
35	120	120
30	150	90
25	180	60
20	210	30

สมมติว่า.....ถ้าผู้ขายเสนอขายส้มในราคากิโลกรัมละ 50 บาท ผู้ที่ยินดีที่จะซื้อราคานี้ก็จะมีความต้องการซื้อรวมกันทั้งหมด 30 กิโลกรัม แต่ผู้ขายนำส้มออกมาขายรวมกันถึง 210 กิโลกรัม ก็จะทำให้ส้มเหลือขายไม่หมด 180 กิโลกรัม เรียกว่า อุปทานส่วนเกินหรือสินค้าล้นตลาด

ราคาส้ม (บาท/กก.)	ปริมาณความ ต้องการซื้อ (กก.)	ปริมาณ เสนอขาย (กก.)
50	30	210
45	60	180
40	90	150
35	120	120
30	150	90
25	180	60
20	210	30

คนขายก็จะต้องรู้ว่าการ
ตั้งราคาที่กิโลกรัมละ 50 บาท
คงจะแพงเกินไป ก็จะลดราคา
ส้มลงมาจนกระทั่งปริมาณส้ม
ที่แม่ค้าต้องการจะขายเท่ากับ
ปริมาณที่ผู้ซื้อต้องการจะซื้อ
ในที่สุด

ราคาส้ม (บาท/กก.)	ปริมาณความ ต้องการซื้อ (กก.)	ปริมาณ เสนอขาย (กก.)
50	30	210
45	60	180
40	90	150
35	120	120
30	150	90
25	180	60
20	210	30

ปริมาณส้มที่แม่ค้าต้องการ
จะขายเท่ากับปริมาณที่ผู้ซื้อ
ต้องการจะซื้อในที่สุด คือ
120
..... กิโลกรัม
นั่นคือ ราคากิโลกรัมละ
35
..... บาท
ซึ่งก็คือ “ราคาดุลยภาพ”

ราคาส้ม (บาท/กก.)	ปริมาณความ ต้องการซื้อ (กก.)	ปริมาณ เสนอขาย (กก.)
50	30	210
45	60	180
40	90	150
35	120	120
30	150	90
25	180	60
20	210	30

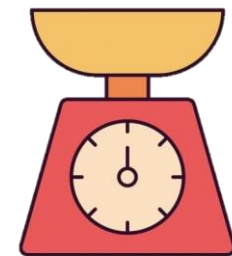
ปริมาณส้มที่ทำการ
ซื้อขาย ณ ราคาดุลยภาพนี้
เรียกว่า **ปริมาณดุลยภาพ**
ซึ่งกระบวนการปรับราคา
จนเข้าสู่ดุลยภาพ จึงเรียกว่า
การทำงานของกลไกราคา
โดยกลไกราคาจะทำหน้าที่ปรับให้
ราคากลับไปสู่ราคาดุลยภาพ

กลไกราคาจะปรับให้ราคาที่
ผู้ซื้อต้องการซื้อเท่ากับราคา
ที่ผู้ขายเสนอขาย เรียกว่า

จำนวนสินค้าที่ผู้ซื้อต้องการ
ซื้อเท่ากับจำนวนสินค้าที่
ผู้ขายเสนอขายพอดี เรียกว่า

“ราคาดุลยภาพ”

“ปริมาณดุลยภาพ”

เมื่อเกิดอุปสงค์ส่วนเกิน (สินค้าขาดตลาด)
และอุปทานส่วนเกิน (สินค้าล้นตลาด)

“กลไกราคา”

จะทำหน้าที่ปรับเข้าสู่ดุลยภาพ

กิจกรรม

พ่อค้า แม่ค้า หน้าใหม่

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม จำนวน 4 - 5 คน
2. ให้แจกใบกิจกรรม เรื่อง “สินค้าสร้างสรรค์” ให้กลุ่มละ 1 แผ่น
3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสร้างสรรค์สินค้าที่น่าสนใจขึ้นมา
กลุ่มละ 1 อย่าง ให้สินค้ากลุ่มตนเองมีความน่าสนใจ พร้อมทั้ง
กำหนดราคาและกลยุทธ์การขาย เพื่อให้สินค้าขายหมด
และได้กำไร
4. ครูสุ่มนักเรียน 1 กลุ่มออกมานำเสนอผลงานและให้ข้อเสนอแนะ

ใบกิจกรรม เรื่อง สินค้าสร้างสรรค์
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 นวัตกรรมสู่นวัตกรรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนออกแบบสินค้าที่มีความน่าสนใจ พร้อมทั้งกำหนดราคาขาย และกลยุทธ์การขาย เพื่อให้สินค้าขายหมด
และได้กำไรอย่างละเอียด

NEW
PRODUCTS

วาดภาพ

ชื่อสินค้า _____

รายละเอียดสินค้า _____
_____

ราคาขาย _____

กลยุทธ์การขาย _____
_____
_____
_____

ใบกิจกรรม

ช่วง
มีของมาขาย เร็วไวมาดูกัน

อยากซื้อหรือไม่ (ระบุเหตุผลด้วย)

ถ้าหากราคาสินค้าและบริการที่นักเรียน
ต้องการซื้อมีการเปลี่ยนแปลง (อาจจะสูงขึ้น
หรือต่ำลง) จะมีผลต่อการตัดสินใจซื้อหรือไม่
อย่างไร

มนุษย์จะเลือกใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าและ
เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้น สำหรับตลาดที่มีราคา
สินค้าที่แพง ราคาสินค้าชนิดนั้นจะลดลง เพื่อให้
สินค้านั้นขายได้ และถ้าสินค้านั้นถูกลง สินค้าจะ
ขายหมดจนทำให้ราคาสินค้าชนิดนั้นมีแนวโน้มสูงขึ้น

บทเรียนครั้งที่ ๕

บทเรียนครั้งที่ ๕

เรื่อง การคิดแบบคุณค่าแท้ คุณค่าเทียม

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1